

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.
MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót és Schwarz; Haenstein és Vogler (Jaulus), Dukes és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haenstein és Vogler, (Otto Maasz), Schalek Henrik Oppelik Alajos, Dukes M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mosse; Bukarestben: Herz I. és Vazina R. hirdetési irodájában

39. szám.

BRASSÓ, Csütörtök, április 2-án.

I-ső évfolyam 1885.

Előfizetési felhívás

„BRASSÓ”

czimű

politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi
lapra.

Lapunk április elsejével a második ne-
gyedbe lépve, ezennel új előfizetést hirde-
tünk. Eddigi t. előfizetőinket kérjük tisztelet-
telettel, szíveskedjenek előfizetéseiket mielőbb
megújítani, minthogy lapot csak úgy küldhe-
tünk, ha az előfizetési díjak rendesen bekül-
detnek.

A hazafias cél iránti tekintetből kérjük
lapunk szíves terjesztését.

Előfizetési ár:

ápril—decz. (három negyed) . . . 5 frt 25 kr,
ápr.—szept. (fél évre) . . . 3 „ 50 „
ápr.—jun. (negyedévre) . . . 1 „ 80 „
Külföldre . . . 20 frank.

Az előfizetések legcélszerűbben postautalvány-
nyal küldendők a „Brassó” kiadó hivatalába (Alexi
könyvnyomdája, színház-utca 95. sz. a.)

Kívánatra bárkinek mutatvány-számmal
készségesen szolgálunk.

Mint eddig, úgy ezentúl sem fogunk ki-
méltni semmi anyagi áldozatot, csak kérjük a
t. közönség b. tömeges előfizetését, mit remél

a „BRASSÓ” kiadóhivatala.

A szebeni tüntetés.

Brassó, 1885. április 1.

Üdvöz légy Szeben vármegye! Üdvözöl-
lek, te ősi szász municipium! Üdvözöllek
hozzád méltó határozatodért!

Dicső, fenséges határozat, minőt csak Besz-
tercze-Naszód és Szeben hozhat; igazság, me-
lyet csak azok oszthatnak, kik örökösen igaz-
ságtalanság felett jajgatnak.

Sajnálattal fejezték ki ti, a kikre az
összes magyarországi németek, sőt a szepesi
szászok is — tehát eredetileg testvéreitek — a
honárulás bélyegét nyomták. S nem jogtala-
nul, nem igazságtalantul. Ti megérdemlitek; ti,
a kik évtizedek óta gyalázzátok a nektek él-
tet és kenyeret adó magyar hazát és nemze-
tet, kik közvetlenül provokáltátok a „Deut-
scher Schulverein” jogtalan és illetlen bele-
avatkozását, ti mondjátok ki sajnálkozástokat

a magyar közművelődési egyletek alakítása és
működése felett?!

Hát a fenséges Schulverein quo jure tette
be lábát hozzánk? . . . Avagy egy külföldi
egyletnek joga van hazai intézményeinkbe be-
avatkozni, elégedetlenségét szítani s a magyar
állam ellen izgatni? . . . A tulzó szász felfo-
gás szerint igen. A mi az ő érdekekben tör-
ténik, az jogosult, az méltányos, az igazságos;
de ha mi magyarok tömörülünk, hogy meg-
tartuk nemzetünknek azt, a mi még megtart-
ható, akkor tüzet-békát kiáltanak reánk.

De hasonlitsuk csak össze a fenséges Schul-
vereint a magyar közművelődési egyletekkel.

Az idegen állam területébe tolaikodik, —
ezek itthon, saját jogkörükön belül működnek;
az kulturális célok emelésének czégére alatt nem-
zetiségi politikát űz, izgat az állam ellen, segé-
lyezi a törekvést szellemileg, erkölcsileg és
anyagilag, — ezek összes működésüket a ma-
gyar elem gyarapítására, kultiválására és
anyagi helyzetének javítására fordítják; az ju-
talmazza a legnagyobb izgatókat s árulókat,
— ezek állítanak iskolákat, ovódákat, gazdasági
pénztárakat s jutalmazza a legszorgalmasabb
néptanítókat; az terjeszteni akarta a német szel-
lemet Magyarországon, — ezek terjesztik a ma-
gyar nyelvet Magyarországon.

Ime a párhuzam. Melyik jogosultabb te-
hát: a Schulverein-e, vagy a magyar kultur-
egyletek? Feleljenek a kevésbbé elfogultak.

De lássuk behatódiban, mit akarnak sze-
beni szász testvéreink.

Először sajnálatukat fejezik ki a kultur-
egyletek alakítása felett, mert ezeknek műkö-
dése megszorítja a nem magyar honpolgárok
jogait.

S ha ők ezt sajnálják, abból más követ-
keztetést levonni nem lehet, mint hogy ezek
alakítására égető szükség van. Nem, hogy az
idegen, azaz nem magyar ajku honpolgárok
jogait megszorítsuk, hanem hogy a magyarsá-
got a szászok tulkapásai ellen megvédjük. —
A magyar kulturegyletek nem fognak táma-
dólag fellépni soha, ezek működése csak de-
fensiv leend.

Az pedig, hogy ezek gátolják a nem ma-
gyar nemzetiségek fejlődését, polgári mívelő-
dését: az egyszerűen és szeliden mondva, nem
igaz. Mert mi szívből óhajtjuk azoknak ha-
zafias irányban való fejlődését és mívelődését,

a mit épen ők nem akarnak; de viszont kö-
telességünk meggátolni azt, a mit ők akarná-
nak, de mi nem engedhetünk.

Azt mondja továbbá a szebeni határozat,
hogy a pártolás iránti megkeresés a törvény-
hatóságoknak „hivatalos hatalommal
való visszaélés” föltevését rejti magában.
Hogy értik ezt a jámbor szebeniek? Vajjon
nincs-e joga mindenkinek a törvényhatóságok
támogatását kikérni, a mint joga van ezeknek
a kérelmet megtagadni? Hol rejlik itt az a
föltevés? . . . Ha Szebenmegye törvényható-
ságának minden határozatát ily alapos felfogás
jellemzi, gratulálunk neki.

Az az állítás pedig, hogy ez „súlyos kárt
okozzon a közigazgatásnak és éles ellentétbe
helyezze az ország polgárainak többségével”,
olyas valami, a mit a szebeniek magok sem
hisznek s csak azért mondták, hogy még
nagyobb badarság legyen.

Hallatlan cinizmus kell ám ahhoz, azt
állítani, hogy a magyar nyelv terjesztése s
magyar iskolák felállítása a közigazgatásnak
kárára van. Kárára volna, ha nem tennők
ezt, miként kárára van az egész országnak,
hogy a szászok „éles ellentétbe helyezik ma-
gukat az ország polgárainak többségével.”

Igen bizony, kedves szász testvérek! önök
teszik ezt, nem mi; önöknek vannak s akar-
nának lenni mindenféle kiváltságaik. Hisz
önöknél még a románok is türelmesebbek. Ők
legalább itthon, szemtől-szembe szidnak min-
ket, van annyi bátorságuk; de önök külföldre
mennek, itthon félnek azt megtenni.

Jól is teszik!

Szebenmegye törvényhatósága az „erdélyi
magyar közművelődési egylet” ellen magyar,
német és román nyelven óvást tesz közzé és
küld szét az összes megyéknek. — Nem tudja
Szebenmegye, hogy ez által a legközönsége-
sebb nemzetiségi agitátorok sorába lép? Nem
tudja, hogy ezzel provokálja az állam kormá-
nyának beavatkozását, a mely csak nem tűr-
heti, hogy valamely megye hivatalosan a ma-
gyarság ellen országos hecsezet folytasson? . . .
Ezt meg fogja tudni, ezt meg fogja vele érez-
tetni a magyar belügyminiszter, a ki elég
erélyes arra, hogy ily hetvenkedésnek elejét
vegye.

De viszont a törvényhatóságok figyelme
kétszeresen lesz fölkelte ezen izgató körösvény

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

Kardos Andor szeretője.

Ki sem nyílt még a rózsá,
Akadt immár szakasztója.
„Édes lányom, Ágnes lányom,
Jer be csak egy szóra!”

»Nem megyek én, édes anyám;
Tudom, mért jött Török István.
Kicsiny vagyok, hadd majd nőjje,
Férjhez megyek aztán.«

»Várok nyarat, várok telet,
Eléred a tizenhetet;
Zörgős szánnal, zeneszóval
Eljövök majd érted.«

Fehér fátol libeg-lobog
A szélben,
Tisza vize, szőke vize
Mentében;
Fehér fátol, fehérebb a
Menyasszony:

»Jaj, Istenem! mi lett engem?
Mi bajom?
Nem tudom én; távol villant
Egy szikra:
Ne menjünk ma, édes rózsám,
Jer vissza!»

»Miért félsz te, szemem fénye,
Galambom?
Túl leszünk ma a fenyéri
Nagy kompon.
Meleg házban, vetett ágyban
Megpihensz;
Oda borulsz férjednek a
Keblihez.«

Sötét az éj karimája,
Sötét felhők szálltak rája.
Ily időben alkonyatkor
Hová mégy te, Kardos Andor?

Halálmadár fejed felett,
Sikoltása vaj' mit jelent?
Süvöltő szél bús zugása
Haláladnak bús nótája.

A pir lobban, puska roppan,
Andor vére hull a hóban
Az útfélen, merre jönnek
Lakodalmi zajos népek.

Meghökkenve, félreszökve,
Ágaskodik a négy táltos;
Kardos Andor piros vére
Elesurog a zörgő szánhoz.

Ágnes asszony, szép menyasszony
Egyet sikolt és elajul.
Török István — no hisz aztán
Ébresztheti mély álmából.

V. M.

Romeo és Julia.

— Beszély. —
Baráczy Sándortól.
(Folytatás.)

Erre épen Julia atyja nyitott be s hideg kimér-
ten nyújtott kezét a bemutatott ifjunak. A leány tá-
vozott. Kezdetét vette az üzleti beszéd. Bizony, a
rövid, tartózkodó társalgásnak csak az lőn a vége,
hogy László nagyon is szomorúan vált meg hitelező-
jétől. Nagy volt a tartozás, nagyobb az összes bir-
tok értékénél, s még nagyobb a hámor-tulajdonos ur-
nak szigorú követelése.

Ujév napjáig terjedt a váltók lejáratí ideje. Még
három hónapig tart a boldog maradás élvezete. Aztán
átmeend az ősi birtok minden ingójával a hámortulaj-
donos birtokába. Lászlónak csak az ékszerek marad-
nak tulajdonul; elég arra, hogy a tengerig vagy azon-
tul bujdossék, míg a becsületes kenyérkereset valahol
nyugodt tüzhelyt nyit számára.

A fiatal földbirtokos két ellenkező érzés közé
jutott. Szeretett volna azonnal távozni, de varázs-
erővel marasztotta őt Julia képe. Ez a kép ugys már
mélyebben fészkelődött be szívébe, semhogy azt kiirt-
hatta volna onnan.

Akárhova eljön a bű s szerelem!

Gyönyörű szeptemberi este másodszer sétált le
a bányatelepig. A schweiczi ház ismert ablaka ujra

által, sőt kétszerte jobban fogják ezek most támogatni ezen közművelődési egyesületet.

Ime, Szebenmegye határozata a maga valóságában! Nem kell hozzá hosszabb kommentár. Eddig nem ismertük még a maga teljes valójában Szebenmegyét, habár ismertük az ott uralkodó szász szellemet; de most kimutatta a foga fehérjét. Legalább megismertük. A mi szász polgáraink többsége azokhoz képest angyalok.

Ez volt a második csapás a magyar kultúregyletre; de miként a Phönix eléggé s-ujra éled, úgy e két csapás is csak buzdítólag, serkentőleg hat reánk, hogy annál nagyobb hévvel és erővel, annál nagyobb kitartással és buzgalommal fogjunk neki a nehéz munkának.

B e l f ő l d .

Besztercze-Naszód és az erdélyi kultúregylet. Besztercze-Naszódmegye közönségének a f. é. febr. 20-án tartott közgyűlésében hozott ama határozatát, melylyel az erdélyrészi magyar közművelődési egyesület alapszabályait előkészítő választmány-nak, az egyesület céljai támogatása iránt Besztercze-Naszódmegyéhez intézett felhívása tárgyalásának rendén, az állandó választmány azon javaslatától eltérőleg, hogy a felhívás levéltárba tétessék, a közgyűlés a felhívás fölött sajnálatának és abbeli várakozásának adott kifejezést, hogy a tisztikar egy tagja sem veendő részt az egyesület alapításában és annak czélját semmi módon sem fogja előmozdítani: a megye főispánja felülvizsgálat végett a belügyminiszterhez felterjesztvén, a belügyminiszter ezen országsszerte méltó hazafias felháborodással fogadott határozatot a megye közönségéhez f. é. 12,344. sz. a. intézett rendeletével megsemmisítette. A miniszter ezen intézkedése, — a megye hazafias érzelmű polgárai részéről teljes megnyugvással és elismeréssel fogadtatott.

A főrendiház reformja horvát világításban. A zágrábi »Pozor« szerint Tisza veresége a főrendiházban tökéletes. Nem kompromisszum az, a mi ott történt, hanem kapituláció a főrendek határozott vetője előtt. Nevezetes az, hogy az állítólagos Tisza-kormány kapitulál azon elemek előtt, akiket meggyengíteni igyekezett, a kik ellen heves publicistikai harczot folytatott s a kik ellen a magyar nemzet chauvinismusához appellált. A »hideg« bárónak (Sennyey) is nagy része van a főrendek határozathozatalában. Sennyey arisztokratikus konzervatív szelleme mindenképpen kitetszik. Ő egyetértett e főrendekkel a kormány vereségében; e vereségnek ő az igazi megteremtője. S Tisza e csorbát mivel fogja kiköszörűlni? A horvát kérdéssel. Ott nem fog kapitulálni, hanem aratni fogja a tapsokat — a horvát nemzet számlájára!

A román ellenzék nyelvezete.

(Vége.)

Tolnay azt óhajtott, hogy ezen állomás nemzetközi állomásnak nyilváníttassék. Több ízben volt e felett egyezkedés anélkül azonban, hogy Magyarország valamit nyert volna. A kormány visszautasította Tolnay előterjesztéseit, a ki nem mérnök vagy

technikus, mint jászvásári kartársaink vélik, hanem egyszerűen a magyar vasutak főigazgatója.

Ime az ügy, Patria tisztelt szerkesztői! S most kérdezem önöket szép, méltó-e önök magatartása politikai ellenfelekkel szemben?

Gaz képzelődéstökkel egy tényét akartátok bebizonyítani és ennek támogatására mesékhez folyamodtatok, szerencsétlen olvasóitokat gyermekeknek tekinteték, kik mindent elhisznek, miután semmit sem tudnak.

Olyan embereknek felelni, a kik azt lehetőnek hiszik, hogy Romániában létezhet árulókormány akármelyik pártból, annyit tenne, mint önmagát lealázni; mert a kiknek lelkében ilyen gyanúsítás talál-tatik, azokból minden erkölcsi érzés kiveszett.

Ezeket elmondva, térjünk át ama gyalázatos gyanúsítás második részére.

Azt mondják kartársaink, hogy az Okna — mojnesti vonal Bakómegeyében hadászati vonal, mert tényleg nyitva áll a Tatros völgye számára, a mely a vásárhelyi vonallal össze van kötve.

Szegények, minő gyarló földrajzi ismeretük!

Az Okna-mojnesti vonal tisztán gazdasági, miután Mojnesti ma a legdusabb kőolaj-kutakkal bir. A vállalkozók eddig szekereken hordozták Brassóba a kőolajat, a hol Pest felé adják fel s a t. Azt hiszik-e kartársaink, hogy a szekereken való szállítás sokkal előnyösebb iparunkra nézve, mint a gőzzel való?

Bizonyosan ezt. Így csak üdvözljük őket!

Ha ez a vonal a magyarok által tervezett hadászati vonal lenne, akkor a magyarok által tervezett debreczeni vonalnak Maros-Vásárhelyre és innen Tölgyesre kellene jönni, hogy hozzánk csatlakozzék, de semmi képen sem Oknára, melynek nincsen más hivatása, minthogy Kézdi-Vásárhelylyel csatlakoznék és innen Brassóval.

Részletesebben is elemezhetjük volna kartársaink naivságát, de nincs terünk; aztán hiába is tennők, mert már késő is lenné e földrajzra tanítani a jászvásári lap szerkesztőit és ez nem is a mi dolgunk.

Végezzük tehát azzal, hogy mondjuk a Patriának: rosszul teszitek, hogy ilyen kérdést olyan könnyelműséggel tárgyaltok, melyek hazánkkal semmi összefüggésben nem állanak s melyek ilyen esetekben gyakran más idegenek iránti rokonszenvre vezetnek.

Eddig a Telegraful vezérczikke, mely hazánkban is visszhangot fog kelteni. Kisérjük tehát figyelemmel, hogy mely lapok fogják a Patria után Rosettit és Bretianot hazaárulóknak kiabálni s ebből következtetést vonhatunk a más idegenek iránti rokonszenvre és a kancsuka országára.

Czenkalji.

K ü l f ő l d .

Uj szeszadótörvény Romániában. A romániai képviselőház elé legközelebb törvényjavaslatot terjesztenek, melynek czélja az lesz, hogy a jelenleg nagyon rossz viszonyok közt levő román szeszipart előmozdítsa. A Romániából való szesz kivétel élénkítése végett az új szeszadótörvényben kiviteli praemium nyújtása is czéloztatik, mely egy vadrára (= 12^{ss} liter) 2¹/₂ frankot (= mintegy 1 frt. 25 kr.) tenne ki; ezenkívül a kivitel megkönnyítésére még »fiskális kedvezmények« is nyújtatnának.

kinyílt; a fiatal hölgy kihajlott s halk sikoltással rezzenet vissza az éji látogató láttára közvetlen az ablak alatt.

— Julia! — susogá az ábrándos ifju — nem fogom többé megijeszteni: nem közelítek többé e lak felé.

— László! Ön számára nappal és éjjel nyitva áll házunk. Nincs oka, kerülni benünket; baráti érzületünkre mindenkor számíthat. De úgy látszik, ön büszke és lenéz.

Az édes rezgő hang közelebb csala Lászlót. A lehajtott nő meleg lehellete gyöngéden érinté hideg homlokát s a párkányzaton pihenő női kacsó delejes erővel vonzá magához az elragadott ifju reszkető kezeit. Mindkét kezével önfeláradtan megragadta Juliának bárszonypuha keze eskjét s egy forró, hosszú csókot nyomott rá.

Az érzélgő ifju maga megijedt e merész tettén. Visszahökken, de az ártatlan hölgy, kinek szívéhez most közelíte legelőször szokatlan hajlamnyilvánítással egy fiatal ember, csodálkozva merengett el László édelgésén s tovább is ott feledte hideg, rezgő zálogát az ifju kezei közt. És ismétlődött a szenvedélyes kézcsók számtalanszor szaporán, mind forróbban, szenvedélyesebben. A nő mind közelebb hajlott; majd forró homlokával érinté öntudatlanul a hozzá felsimuló szép-tevő égő arcát. A szerelem lángja öszezsapott s a

férfi ajka tüzesen forrt össze a hölgyével kéjittas, tejédes csókban

Ha a szív beszél, elnémul az ajk. Két szív hangos verése ölelkezve gyögyögött egymással az epedő szerelem virágos nyelvén, enyelgőleg, bódítólag.

Ez éji találka naponta ismétlődött. Neha a hajnalpir vetett e boldog-szenvedő álomnak véget. László mind szomorúabban tért látogatásaiából vissza. Hová vezet ez? Meddig tart e kínos helyzet?

— Nem, nem látogatom meg többé! — határozá el az ifju. — Ugy sem lehet az enyém! Mire ámitsam tovább! —

S Julia? Szenvedni, hervadni kezdett, mint az őszi folyondár törzsnek derekán, mely támaszán annál szorosabban csüng, minél jobban lankad viruló ereje. Tizenhét tavasznak virága, érzékeny, ragaszkodó, mert anyátlan árva!! Álomszerű ábrándozása csak egy képek élt; az a deli alak lebegett folyton könyező szem előtt, éjjel, nappal. A kedvesnek dallamos hangja ezerszeresen visszhangzott szívében. Innogó tagokkal, kábult fővel vágyott egész nap a szokott találka boldog keblére.

László kimaradt. Egyszer, kétszer, egész hétig. A természet mindinkább hervadt; a lomb, a virág mindjobban hullott, könyezve, halálos sohajjal.

Az enyészet búbanatos szelleme tanyázott a magános udvarlakban. A fiatal ur unatkozva, életuntan

A francziák veresége; Ferry bukása. A kamara 30 iki ülésében a kormányelnök előterjesztéseket tesz a khinai háborúról s midőn azt mondja, hogy Franciaország becsülete megkívánja, hogy a langsoni kudarcz megboszultassék, 200 millió franknyi hitel megszavazását kéri a Khina elleni háborúra. Egyszersmind azt indítványozza, hogy a kamara külön szavazzon a hitel engedélyezése és a kabinetkérdés fölött.

Ferry beszéde több ízben zajosan megszakított.

Clemenceau interpellációt akar intézni a kormányhoz. Ő helyesli a hitel megszavazását, de elítéli a miniszteriumot, melynek bukását kívánja.

Ferry kormányelnök azt kívánja, hogy első sorban bizottság választassék a hiteltől szóló törvényjavaslat tárgyalására.

A kamara 308 szavazattal 161 ellenében elveti ezen indítványt, és elhatározza, hogy Clémenceau interpellációjának adassék az elsőség.

Ferry kormányelnök kijelenti, hogy a kabinet lemond.

A bukaresti képviselőház leégése.

A »Telegraful« a következő részletes tudósítást hozza:

Az este, t. i. márczius 29-én nyolcz óra felé tűz ütött ki a képviselőházban.

A mint nekünk biztosan előadta egy szolgál, s a mint az égésből is kitünik, — mert csak a földézet és néhány helyen a padlat égett el, a tűz az olvasószobából ütött ki.

Az ülésterem épen maradt, így a levéltár is, a könyvtár és más könyvek megmerítettek. Egyedül a miniszterek terme és a olvasó-szoba vannak használhatatlan állapotban. A többi termeket már mind rendbehozták, habár tegnap este ki is üritették volt.

A gyűlés ma ülést fog tartani, t. i. márczius 30-án.

Az országház csakis fából lévén építve, ilyen helyzetben valóságos csuda, hogy a tűz csak ennyire terjedett. Ezt a csudát a tűzoltók mivelték. Habár későre is érkeztek, míg velük tudatták s míg oda érkeztek, hallatlan erőfeszítéssel egy félóra alatt a tüzet csak két teremre szorították; a gyűléstermet elzárták és a többi termeket a könyvtárral együtt megmentették. Láttuk, a mint a tűzoltó a lángok körül a leghidegebb vérrel lekiáltott a fecskendezőkhöz: »Fecskendezetek még alám egy kevés vizet!«

Mi sem tehetünk egyebet, mint szívünkől üdvözölni a tűzoltókat.

A rendőrség is idejében ott termett. A tűznél láttuk Bretiano, Leca, Radu Mihály, Vojnov urakat és a rendőrség összes felügyelőit.

A miniszterelnök későig ott maradt s rendelkezett, hogy oltsák el teljesen a tüzet. A metropolitát is (érsek), a ki nagyon megdöbben, megnyugtatta. Innen Bretiano a városi képviselői gyűlésbe ment.

A képviselők háza a még kevés napokig tartó időnyre kátrányba mártott ponyvával fog beterítettetni.

Ugyan ez a lap írja, hogy Turóczy és báró Schnell magyar kereskedelemügyi előkelő miniszteri hivatalnokok és tanácsosok Galaczra érkeztek, hogy ott több nemű román iparczikket szerezzenek be. Galaczról Jászvásárra utaznak.

sétált le s föl az étteremben, melynek szürke falait őseinek barnult képei díszíték. Oh, büszke, daliás ösök! utolsó sarjakok maholnap hontalanul bolyong, ki tudja: hol? Pedig szíve oly nemes, s tetteje sem áll a tettek mögött!

. . . László kinyitá a konyhára nyíló ajtót. A tűzhely nyájas fényt vetett környezetére. Az öreg kulcsárné, a makryipából füstlő, inassá előléptetett böles kocsis meg néhány szomszédasszony guzsalyasba gyűltek a zöld csempe körül. Mesélt a beszédes kulcsárné:

— Hát bizony a szerelmes szívű havasi páva elindult elveszett párja után. Mert a havasi páva olyan szerelmes, hogy szerelmében sem nem lát, sem nem hall s azért könnyen is törébe esik a kegyetlen vadásznak. Hát ment mendegét s útjában betért egy vén roskadt kápolnába s imádkozni kezdett: Én uram s Istenem! Szánd meg az én keserves szívemet, mert az tele van sötét bánattal. Vigasztald meg árva lelkemet, mert sem éjjelem, sem nappalom! . . .

Így a mese. S László szívét is elfogta egy kimondhatatlan érzés. Hirtelen kabátot öltött s gépiesen útját vette a bánya felé. A fenyőerdőn átvető rövid gyalogösvényt választá utjául. A bányatulajdonos körkerítésű kertje ide rugott ki. Egy alakot vesz a kert nyitott kapujánál észre. Higgyen-e szemeinek?

(Folytatása következik.)

Tanügy.

Fiatalságunk és a játszás.

(Folytatás.)

Az órarendben gyéren előírt s még gyérebben kitarított (mert hány iskola bír fedett tornateremmel?) tornászati órákkal a cél még el nem érhetni. Mert mi a tornászat? Nem egyéb, mint a mesterséges mozgás bizonyos rendszere. Megengedjük, hogy ez jobb a semminél, de azt tagadjuk, hogy abban a játéknak megfelelő helyettesítője volna. A tornászatnak ugyanis két fő hiánya van, tevőleges és tagadólagos. Először is az itteni, csupán alaki izommozgások szükségképpen kevesebb változatosságot engednek meg, mint a játékok alkalmával kifejtett mozgások, s ennek következtében a tevékenységet nem osztják el oly arányos mérvben minden testrészt; miből az következik, hogy a test egyes részeire eső munka előbb okoz kimerültséget, mint az máskülönbén történnék, s hogy az egyes részek ezen munkája, huzamosbb időig ismételtetve, aránytalan fejlődést von maga után. Másodszor, az ekként véghezvitt mozgás mennyisége, az aránytalan szétosztás következtében, nemcsak hogy nem fog elegendő lenni, hanem kevésbé érdekes volta miatt igen kimerítenek tünik fel. Sőt ha — mint gyakran történni szokott — ezen egyoldalú mozgások nem lesznek is visszariasztók az által, hogy meghatározott tanárokhöz vannak kötve: mindazonáltal, a gyönyör hiánya miatt unalmasokká válnak. A verseny-vágy mindenestre ösztönül szolgál, de nem oly tartós, mint azon öröm, mely valamely változatdus játékkal együtt jár. De azonkívül, hogy a tornázás az általa nyújtott izom-munkásság mennyiségét illetőleg a játéknál jóval alábbvaló, alábbvaló még minéműség tekintetében is.

Az örömteljes élvezet ezen aránylagos hiánya, mely a mesterséges gyakorlatokkal való hirtelen felhagyásból is ered, épen oly oka a testszervezetre esélyebb jelentőséggel bíró hatásoknak is. Az örömet szerző kellemes biztatásnak igen élénkítő befolyása van, a gyermekek boldogoknak érzik magukat s az tény, hogy a boldogság érzete mindenféle idegerősítő szerek közt a leghatalmasabb. Ez által, hogy a vért gyorsítja, minden szerv működését megkönnyíti, s így az egészséget, ha van, növeli — ha elveszett és nincs helyreállítja. Innen van a játéknak a rendszeres testgyakorlás feletti lényeges előnye. Azon rendkívüli érdeklődés, melyet a gyermekek játékaik közben éreznek, s azon örvendő ujjongás, melyet szilajabb mulatásai alkalmával kifejtene, épen oly fontosak, mint az ezekkel járó testmozgás. A tornázás ritkán eszközli ezen természetes ingert. Igaz ugyan, hogy a mint említők, a tagok alaki gyakorlása jobb a semminél s hogy az, mint mellékes segédyszer előnyösen alkalmazható, de azt mindamelllett állítjuk, hogy a természet által nyújtott testgyakorlást soha sem helyettesíthetik. Ugy a leányok, mint fiukra nézve a játék által előidézett tevékenység, melyre őket ösztönölni készíti, a test jóllétére igen lényeges dolog. S a ki ezeket elhárítja, az a test fejlődésére Istentől rendelt eszközöket tiltja el. Pedig számtalan szüle, tisztelet a kivételeknek, vétke mulasztást eszközöl különösen leány gyermekekkel szemben, sokan közülök nem tartják kívánatos dolognak, hogy izmos és vaskos testű leányokat neveljenek; szerintők a durva egészség és izmos erő parasztnak való, s azt hiszik, hogy a testi puhaság bátortalanság, sápadtság eseten növési és lapos mellű test sokkal nőiesebb és megnyerőbb, vonzóbb.

(Vége következik.)

Vidéki élet.

Hosszúfalu, 1885. márczius 30.

A „Brassó” egyik közelebbi számának »Hírek« rovatában »Hétfalusi csendélet« czimen egy rövid közlemény jelent meg, mely hihetőleg széles körökben nagy feltűnést keltett.

Elhiszem, hogy sokan hihetetlennek tartották az ott elmondottakat, de azért tények.

Elég szomorú! Nálunk a négyfaluban valóságos ázsiai élet uralkodik, mely mind ijesztőbb mérveket kezd ölteni, a mi annál szomorubb, hogy minden panasz daczára is nem történik erélyesebb intézkedés a hatóságok részéről. Mert hallatlan az, hogy világos nappal az utcák legártalmasabb helyein békés járó — kelők néhány garázda fiatal ember által megtámadtathassanak és durván bántalmaztassanak.

Pedig ez nálunk napirenden van s nem csoda, ha csaknem minden második embert felfegyverkezve lehet találni az utcán.

Még nem is nagyon régen a doktort támadta meg egy suhancz, megrohanva ennek kocsját, de szerencsére fegyver volt az orvosnál, a ki ezzel le is fegyverezte a legényt és így vezette be a támadót a járásbírószághoz.

Jó szerencse, ha egyutas száraz bőrrel menekszik el.

De ez még hagyján. Sokkal nagyobb baj, hogy itt a békés polgárnak estének idején lakásába hatolnak, onnan elviszik azt, a mi épen nekik tetszik, s még ráadásul gazdát s feleséget, cselédet és legényt jól eldöngetnek, hogy hetekig sanylik ennek következményeit.

Nem egy gazdának vezették ki istállójából ökrét és lovát; nem egyet páholtak el saját lakásán s nem egynek lóttek be ablakain.

A lakosság kétségbe van esve, mert nincs segítsége. Az egész négyfaluban 4 csendőr van, ezek pedig nem képesek a rendet fentartani; de ha sikerül is a tetteseket elfogni s bekísérni a járásbírószághoz, három nap mulva az akasztófávirágok folytatják garázdálkodásaikat. Akadnak mindég jobb módú, gazdagabb birtokosok, a kik kezéskednek a jó magokért, kikben többnyire saját nagyreményü fiaikat ünnepelehetik. —

Tudtommal most is néhány ily súlyos testi sértesít kereset van részben a mi járásbírószághoz, részben pedig a brassai törvényszék előtt.

De mit használ ez nekünk, ha azért naponként megújulnak ezen rémhistóriák!!... Ha a végtárgyalásokig akarunk várni, addig még talán néhány gyilkosság és gyújtogatás is fog előfordulni. — S habár feltétlen bizalommal viseltetünk ezen hatóságok iránt, mindazon által nagy szükségünk van gyors segélyre.

A négy falut valóságos ostromállapotha kellene helyezni s addig, míg e zavarok tartanak és a garázdálkodókat nem sikerül mind összefogdosni és vasra veretve Brassóba szállítani, legalább nyolcz csendőrről volna szükségünk, kik nappal és éjjel teljesítsenek őrzőfeladatokat.

Ez volna a legegyszerűbb eljárás. A ki esteli kilencz órakor utcán találta, az elfogandó volna.

Más segítség itt nincs. A mi közigazgatási hatóságaink itt a legjobb akarat mellett is tehetetlenek, mert ha erélyes intézkedéseket tesznek, a roham ellenök indítatik csoportosan és talán életök sem biztos.

Ép ezért nem is rosszalhatjuk, ha ők nem tesznek semmit, hisz legutóbb már megtörtént, hogy egyik községi jegyzőt közáporral fogadtak — nappal.

Hja! ily világot élünk mi Hétfaluban!!...

Ajánlom e sorokat Roll Gyula kir. tanácsos alispán és Papp Mihály szárnyparancsnok, csendőrszázados urak becses figyelmébe.

Egy türkösi.

A közönség köréből.)*

Brassó, 1885. márczius 30.

Tekintetes szerkesztő ur!

Türelmetlenül vártam az első erdélyi bank idei évi üzleti-jelentését, hogy abból megtudjam Künle és társai indítványának — a vezérigazgatónak tíz évre leendő választását s 15000 frtnyi végkielégítését illetőleg — indokolását.

Kerestem, de a keresett helyett az igazgatóságának egy engem sajátságosan érintő fenntartását találtam. —

Itéljen erről t. szerkesztő ur.

A jelentés telve van a jövőbe helyezett legszebb reményekkel, a felügyelő bizottság valódi byzantini di-csériádkat zeng és mindazonáltal az igazgatóság még gondol — likvidációra is; — mert a jelentés határozottan és félreérthetetlenül mondja, hogy likvidálás esetén a vezérigazgató végkielégítése csak 7500 frt. legyen.

Hja!... ez rossz omen!...

Daczára a legjobb kilátásoknak az igazgatóság az intézetnek még tíz éves fennállásába sem bizik.

Vagy talán a Nagy-Szebenben előfordult eseményt hívta itt emlékezetébe a t. igazgatóság, mely eset — úgy látszik — nem maradt minden behatás nélkül. —

Ott is magas végkielégítést szavazott meg a közgyűlés a vezérszerepet kezében tartó egyéniségnek és ime! — nem is tartott soká, a bank majdnem kénytelen volt likvidálni és csak az által menekült, hogy a vezérférfiu megkapta a magas végkielégítést.

Nem figyelmeztethetem eléggé az első erdélyi bank t. részvényeseit, mint határozzanak ezen javaslat felett.

Hát az itteni részvényesek volnának a döntők? kérhetné tőlem t. szerkesztő ur, tudván hogy a részvények fele a Budapesten székelő magyar országos bank kezében van s e szerint ez a döntő.

Igen, ha az országos bank a javaslat mellett van; de nem, ha ellene, — mert ez esetben — halomlás szerint — az alapszabályokra támaszkodva el-

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményekért nem vállal felelősséget a szerk.

vitattatnék a országos bank joga ötvennél több szavazatot gyakorolni és ez esetben a helybeli részvényesek képezik a többséget. —

Ezek között azonban az igazgatósági tagok a dominálók, tehát — caveant consules!

Egy részvényes.

Helyi és vidéki hírek.

Lapunk nyomdájában azonnal felvétetik egy magyar tanuló, a ki legalább két gimnáziumi vagy polgári iskolai osztályt végzett.

Főreáliskola Brassóban. A »Székely Nemzet« czimű ujság ugyan nekidül a Brassóban felállítandó áll. főreáliskolának. Czikkere Koós Ferencz kir. tanácsos tanfelügyelő ur ugyan igen helyesen megfelelt, de a tárgy fontosságánál fogva legközelebb erre visszatérünk. — Törszűke miatt ma nem lehet. —

A keresk. kamara segédtitkárává Jekelius Jenő ügyvédjelölt választott Russu Jánossal szemben.

Unitárius isteni tisztelet. Husvét másodnapján a helybeli ev. ref. templomban urvacsora osztással egybekötött unitárius isteni tisztelet lesz (kezdeté d. e. 10 órakor) melyen az egyházi szónoklatot a bölöni jeles esperes, Löfi Áron, fogja tartani, kinek híres szónoklatai nem lesznek ismeretlenek a t. olvasó előtt. —

Színészet. Mint értesülünk, a husvéti ünnepek után Hegyi színtársulata szándékozik városunkba jönni. —

Dühös eb. F. hó 1-én reggeli 6 és fél órakor egy a Pensions Anstalt új épülete előtt dolgozó oláh munkást egy nagy dühös mérsáros kutya megtámadott s kezét-labát össze-vissza marta. A dühös eb nyakán hosszú lánc volt, melyről következtethető, hogy valóban megszökött. — A szegény ember, társai nőgatására gyors orvosi segély után futott. — Figyelmeztetjük a t. városkapitányságot, hogy jó volna valamit tenni ez irányban is. — Miért ne lehetne minden kutyát szájkosárral ellátni?!... Így van az Budapesten is. —

A türkösi ágostai magyar egyház ápril hó 6-án husvét másod napján fogja felszentelni diszes új templomát, melyek oltárát Kupesay János a hosszufalusi állami műfaragó-iskola kitűnő tanítója készítette. Ezen kívül munkában van még ugyanott a rozsnjó és vledényi gr. kat. új templomok számára egy-egy diszes oltár. Ugy halljuk, hogy a brassói rom. kath. templom számára is teroben van véve egy új szószék építése.

A csernátfalusi községi elemi iskolát a vall.- és közokt.-miniszter ur államivá nyilvánította. Az iskolák államivá nyilvánítása érdekében még csak Zajzon és Hosszúfalu községek nem folyamodtak. Államiakká lettek: a bácsfalusi, türkösi, csernátfalusi, tatrángi és pürkereczi. Munkálat alatt vannak a Barcaufalusi, krizbai és apáczai. A hosszufalusi községi iskolák épületei a megyében a leggyaralóbbak csak is két tanterem érdemel figyelmet, míg négy tanterem szűk és egészségtelen magán házakból áll. Ez a község miért nem akar mozogni.

Az országos magyar kiseddóvó-egyesület értesítette a brassómezei kir. tanfelügyelőt, hogy 10 Brassómezei magyar óvónót az osztályok elengedésével tankepesítő vizsgára bocsát. E szerint Brassómezeinek egy év alatt 10 képesített óvónője leend. Gratulátunk!

Nagylelkű hagyomány. Az e héten Genfben elhalt Nicaise polgár összes, másfél milliónyi vagyonát Genf városra hagyta oly célból, hogy az a város által nepnevelési célokra fordíttassék. Halála előtt néhány nappal értesítette Lippens polgármestert elhatározásáról s hétfőn hivatalosan értesítették a város közönségét az elhaltnak végrendelezéséről.

A nagyszebeni rablógyilkosok ügyét a napokban tárgyalta a marosvásárhelyi kir. tábla s jóváhagyta az első bíróság ítéletét, mely Marlin Róbertet és Kleeberg Antalt, a Fridenwanger-család gyilkosait tudva levőleg halállal sújtja. Az iratokat már fölterjesztették a kir. Kuriához.

Rémes gyilkosság. Vértagyasztó gyilkosság híre terjedt el Bácsbodrog megye Szontag falujában e hó 24-én reggel. Egy odaváló 20 éves szakács-leányt gyilkoltak meg a helység egyik félreeső utcájában. Ugy találták halva, koponyája a szó igaz értelmében szét volt verve, darabjai ott hevertek körülötte, arca eléketlenítve, szemei kicsüngtek gödreikből, fogai mind kiverve. A szegény áldozat menyasszonya volt egy odaváló legénynek, s áldott állapotban is vala már. Azelőtt való este még vőlegényével beszélt s hogy ez volt-e a gyilkosa, a vizsgálat fogja kideríteni. A vőlegényt elfogták.

Postarablás. Páratlan vakmerőséggel elkövetett postarablásról értesülünk. Az alsó ábrányi postahivatalba 30-án éjjel betörték és onnan nagy összeg pénzt raboltak el. A postamesternőt a tettesek megkötözték, a szegény asszony a nagy ijedtség és fájdalom miatt élet és halál között lebeg. A vizsgálat lázas eréllyel folyik.

Szomorú lakoma. Sinsheimből (Baden) írják, hogy a német császár születése napjának ünnepén, meghatározott történt. Az »oroszlan«-hoz czimzett vendéglőben este nagy lakoma volt. Tíz órakor fölállt Spath evang. lelkész, s beszédet tartott, melyben melegen méltatta a császár és Bismarck érdemeit s az új né-

met birodalom fejlődését. Beszéde közepén hirtelen elnémult, s szüléstől érve, holtan hanyatlott vissza székére. Természetesen e szomorú eset miatt vége szakadt a bankettnek. Születésnapj ünnepén ilyen eset elég. „Memento mori!”

A Pesti Hirlap ez idő szerint a magyar újságolvasó közönség legkedveltebb s legelterjedtebb lapja, mert vannak oly előnyös tulajdonai, melyekkel jelenleg egy más lap sem dicsekedhetik, s nincs egyetlen oly száma, melyben vagy országgyűlési (a t. Házból és a méltóság Házból), vagy kaszinói, vagy színházi s egyéb humoros karczolat, továbbá adomák, élczek, mulattató tárczák nem volnának. Rendes munkatársai közt foglal helyet legkedveltebb elbeszélő írónk s ma szinte páratlanul álló jeles humoristánk Mikszáth Kálmán (Scarron) mellett (ki az országgyűlési karczolatokat ugy megkedveltette) két legjobb élelapszerkesztőnk: dr. Ágai Adolf (Csicseri Bors), és Bartók Lajos (Don Pedro). Vezércikkjeit elsőrangú publicisták írják, kik a lap szabadelvű és minden párttól független iránya mellett, különböző pártállásaik daczára, szépen megérnek egymás mellett; mint: Pulszky Ferencz, Törs Kálmán, Beksics Gusztáv, Pesty Frigyes, dr. Kenedi Géza (Quintus) fel; szerkesztő, stb. Tárczát a legügyesebb tollu s legkedveltebb írónk szolgáltatják a régi és az új gárdából: Borostyáni Nándor, Ágai Adolf, Mikszáth Kálmán, Bartók Lajos, Beniczky-Bajza Lenke, Tóth Béla, Kürthy Emil, Radó A., dr. Sziklay János, Tábori Róbert, Latkóczy Mihály, Sebők Zsigmond, stb. Két speczálitása a Pesti Hirlapnak, hogy hétfőn és ünnepi utáni napon is 4 oldalas mellékletet közöl, mit ma egyetlen egy európai lap sem nyújt; továbbá előfizetőinek hetenkint 4 oldalas, a albumba köthető zenemellékletet ajándékoz, tehát 70—80 érdekes zenedarabot évenként. Előfizetési ára mindezek mellett igazán jutányos, alig több, mint az ugynevezett néplapoké, melyeknél négyszer-ötször többet tartalmaz; negyedévre 3 frt 50 kr.; egy óra 1 frt 20 kr. Mutatványszámokat levelezőlapon kifejezett óhajra egy hétig ingyen küld a kiadóhivatal. (Légrady testvérek, Budapest, Nádor-utca 7. sz.)

Irodalom.

Vörösmarty Mihály összes műveinek 23—26-ik füzetei gyönyörű kiállításban megjelentek Méhner Vilmos jeles kiadónál. E füzetek tartalma: Csongor és Tünde, Kincskeresők, Jegyzetek a 3. kötethez, Vénasz és a fátyol titkai. Egy-egy díszesen kiállított füzet ára 35 kr., minden kötethez külön díszes bekötési táblák is kaphatók, ára 90 kr.

A „Gondúzó” 28. számában ismét két jeles írónk művével találkozunk; az egyik Beniczky-Bajza Lenke, hazánk legkitünőbb regényírója; a másik pedig Erdélyi Gyula jó hírű regényírónk, kit olvasóközönségünk zamatos magyarsággal irt regényeiről ismer. A

jelen szám tartalma a következő: „Az új főispán”, regény, Tolnay Lajostól; „A régi pálya”, költemény Dalmady Győzőtől; „Rózsa vagy Viola”, irta Beniczky-Bajza Lenke; „A végzet”, regény. Margitay Dezsőtől; „Hogyan lett Ófaluból Újfalu.” Egy község krónikája, Erdélyi Gyulától; „Székely támad, székely bánja”, történeti regény P. Szathmáry Károlytól; „A gránátköves aszszony”, Marlitt E. legújabb regénye, fordította Mártonffy Frigyes. A végzetes levél, humor. Ezeket követi a boríték érdekes tartalma, u. m. A magyar gazdasszony, vegyesek, talányok, talányfejtők és szerkesztői posta. A minden vasárnap megjelenő „Gondúzó” előfizetési ára; negyedévre 1 frt. 50 kr. Az előfizetési pénzek Székely Aladár kiadó tulajdonoshoz küldendők: Budapesten. VII., dobucza 14. Figyelmeztetjük olvasóinkat e kitűnő lapra, mely ápril elsején harmadik évnegyedébe lép és melyről lapunk mai számának hirdetési rovata bővebben tesz említést.

Közzgazdaság.

A védvámok.

Közzgazdasági téren alig van kérdés, mely oly különféle oldalokról lett volna megvitatva, mely mellett s ellen annyi fontos érv szólana, mint a védvám kérdése. — Az iparos ettől várja sorsa jobbra fordulását, a kereskedők többsége pedig fél tőle, akár a tüzes sárkánytól. — Legújabbban is Kemény Gábor báró közlekedési miniszter tett erre vonatkozó igen fontos nyilatkozatot Kolozsváron; adjuk ezen nagy hatású kitűnő beszédből az alábbiakat, mert Kemény Gábor báró mint volt kereskedelmi miniszter e kérdésben tekintély.

De álljanak itt a miniszter ur szavai:

„Kétséget nem szenved, hogy a védvámok alkalmazása és a különböző alakban nyújtott államsegély termelésnek és iparnak bizonyos előnyt bir nyújtani. A történelem igazolja, hogy Anglia ipara az állami segély szárnyai alatt fejlődött oly hatalmasan és hogy az észak-amerikai Egyesült Államok gyáripára oly csodás gyorsasággal emelkedett világraható befolyásává, arra szintén nagy hatással voltak az ott alkalmazott nagy vámok. Legyünk azonban tisztában afelől, hogy habár a vámok egyfelől nagyobbítják a földmívelést és ipart, de meg van az az árnyoldaluk, hogy az ország polgárai igen jelentékeny részére pénzbeli megterheléseket rónak, és kivált a pénzügyintézeteknek és kereskedőknek hátrányára lehetnek.

Ha a védvámokat kissé közelebről megfigyeljük, meg kell vallanunk, hogy azok nem a maguk egészében számíthatók azoknak hasznára, a kiknek érdeké-

ben hozva vannak; hogy ha könnyebb is kijelölni az időpontot és tárgyakat, melyekre azok alkalmazandók. nehéz megállapítani azt a magasságot, a melyben azok alkalmazása helyes; hogy a védvámok alkalmazása azon államokat, melyekkel kereskedelmi viszonyban vagyunk államvámok felállítására, retorzió-nális eljárás alkalmazására indíthatja, és végre az, hogy ugyanazon egy országbeli termelők és fogyasztók közt érdekellentétet támaszt. Ismétlem, a védvámok alkalmazása igen helyes és hasznos lehet, sőt kikerülhetetlenné is válhatik; mindazáltal azon egyszerű tételek igazságát, melyeket az imént hoztam fel, senki sem fogja tagadhatni, ki e kérdést elfogulatlanul és nyugodtan vizsgálja.

(Vége következik.)

A szerkesztő postája.

„Elszáradt már . . .” zengzetes kis vers, melynek kár volt oly rossz véget adni. Az első versszak jó, de nem úgy a másodiknak két utolsó sora. Avagy „kiviszik” és „felüssék” rimel-e? Javítsa ki e két verssort, illetve az egész második versszakot, ismertesse meg magát valójában, s ne álnév alatt, akkor azután közölhetjük.

Sári néni leánya és Dirba Péter. Tehetségét elvitatni nem lehet, de a feldolgozás gyenge. Jobban kellene foglalkozni a költészettannal és sokat gyakorolni. Mindkettőben az eszmemenet jó s megérdemelne jó feldolgozást is. Ezeket nem közölhetjük.

Egy jó barát. Jobb volna máson törni a fejét, lám e lefőzést megtakaríthatta volna. Különben ajánljuk Auerbach ezen szavait figyelmébe: „Névtelen levelek: a legaljasabb, a mi csak a világon van; még a gyáva orgyilkosságnak is alatta állanak.”

Brassai piaci árfolyam.

Brassó, 1885 április hó 2-án.

Román papírpénz á 20 frankos	8.65 vétel	8.70 eladás.
ezüstpénz á 20	8.58	8.65
Napoleon d'or (aranypénz)	9.78	9.82
Török lira	11.06	11.12
Orosz imperial	10.05	10.10
Arany	5.75	5.78
Orosz papírrubel	122.—	125.—

Felelős szerkesztő: Sztterényi József.

Kiadótulajdonos: Alexi könyvnyomdája.

HIRDETMÉNYEK.

(73) 2 3

Biró Gyula

czipőgyártó

Brassó, klastrom-utca 12. sz. a.

ajánlja a n. érdemű közönségnek dúsan felszerelt

czipő- és kalapraktárát

a legjobb minőségben és jutányos árak mellett.

Czipők megrendelésre gyorsan és pontosan.

— Vidéki megrendeléseknél elég a mértéket beküldeni. —

SYNDETIKON.

Tartósan megragaszt mindent, a mi a házban eltörhet, cserepet, üveget stb., e célra melegen ajánlható.

Legjobb ragasztó-szer.

Egy üveg ára 40 kr; postai küld. 45 kr.

— Kizárólag kapható —

Altstädter Antal

könyvkereskedésében

Brassó, klastrom-utca 12. sz. a.

(71) 5 - 3

Kaluskay András

kalapgyártó

Brassóban, nagy-utca 483. szám alatt

ajánlja a nagyrédelemű helyi és vidéki közönségnek dúsan felszerelt, mindennemű

tavaszi gyermek-, fiu- és férfikalapraktárát

a legjobb minőségben és jutányos árakon.

Vidéki megrendeléseknél elég a mértéket beküldeni.

Ugyanitt gyorsan eszközöltetnek minden e szakmába vágó javítások és

(64) 5 - 6